מעשר הלכה ד:

תומפות

אלא מן הדין המנכש

עם הכותי. דנסתמא אם

אינו אוכל דישראל מובדלים

מיט מוכל לישר מוכל נים מהס: בחסיות. מפרש לקמן הלוף והשום והבלל. מנכש מולש אחד בינמים כדי שיגדלו יותר: אובל

מהם עראי. [ולא חיישינן] דלמא אותו שורע הכותי

נתחייבו והוקבעו למעשר והוו טבל וגידוליו טבל דמסתמא יש לנו לומר

אונסטננו יש נט נונני שאותם שזרע לא ראו פני הבית והיה מותר לאכול

מהם עראי: ומעשרן. אם לוקח מהן מן הכומי דכומים אינם מעשרים

לכותים לוינס לועפרים אפילו תרומה גדולה: אם ישראל חשוד על השביעית. ומנכש עמו

במולחי שביעית: מותר. אם אותם חסיות שעושה גדלו מקלתם בשביעית

ונכנסו בשמינית מותר לאכול מהם דאף כי

לאכול מהם דאף כי הוא חשוד ושמא נטעם בשביעית אחו גידולי

בשביעים חתו גידוני דשתינית ותבטלין לחיסור: בדבר שורעו בלה. כגון תבוחה חבל בדבר שחין זרעו כלה מיצעיה ליה: והתניא וכו' השום. ושום

והתניא וכרי השום. וקום לין זרעו כלה: ודלמא במדוכנין, שלכן בשניעה: שלח להמילו כולי האי ואין לנו לומר שלכן: דקתני לומלא בתערובת. הא דקתני למולאי שניעית שומר לבילו שניעית שניעית שומר לבילו שניעית שניעית שניעית שניעית שניעית בינית בינית

מותר לאכול עמו היינו בביתו פירות תלושין דאיכא

למימר דאיכא רובא דפרי שגדלו כולם בשביעית ולא איירי כלל מפירות

שנכנסו משביעית לשמינית: המנכש קתני. ואוכל מאותם המחוברות שגדלו

ב) נמלת אח נדפס בטעות], ג) בכ״י נוסף: שאין דרך לעשות גורן, ד) [ויקרא כה], ס) [צ"ל טעמא דגידולין. יעב"ן],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אם ישראל וכו' וישראל מגכש עמו בשמינית: (ב) ד"ה ודלמא אי איתיה בעין כגון במעשר כל העשרה ליטרין וכו׳ וחייב נכל:

לעזי רש"י

פירוש הרא"ש

המנכש עם הכותי בהסיות. נרייתא היא נתרומות נפ' [הזורע הזורע מכומה]. עוקר ותולש מהם להרחי לנותרים כדי שיגדלו היטב: אוכל מהז אכילת טראי. כדין פועל שאוכל במלאכתו שהוא עושה ומותר לאכול עראי מדבר שלא נגמרה מלאכתו למעשר ולא חיישיגן שמא כותי זרע טבל גמור וקיימא לן דגידולי טבל טבל ואסור אף באכילת עראי: ומעשרן דאי. אם בא לאכול מהם קבע או אם לקח מן הכותי דאינו מעשר מירות אלו נדלו בשבינוים: היתר ולאו דוקא חשוד והוא הדין נמי אם היו והוא הדין נמי אם היו פירות שביעית ודאי אלא

קתני. ואין דרכו לטרוח ולבטל האיסור על ידי דיכה: ורלמא בתערובת. הא דקתני נמולאי שניעית מוחרין הייט לאכול עמו בניסו פירוסיו חלושין ועירב כל פירוסיו יחד דהייט דבר שאין נו טורח ורוב פירוסיו של היחר הם: המגבש קתני. דמשמע שאוכל בשעת ניכוש והכי נמי הוה מלי לשנויי אקושיא דמדוכנין: לימא תיהוי תיובתיה דרבי יוחגן

המנכש עמו בשמינית מותר לו לאכול מהן משום דגידולי היתר שגדלו בשמינית מעלין את האיסור: ודלמא. הא דרבי שמעון בן אלעזר דגידולי היתר מעלין את האיסור בדבר שזרעו כלה. וקא פריך ומי מלית אמרת דבדבר שזרעו כלה מיירי והתניא ואלו הן חסיות הלוף לופינ"א מכלל דבדבר שאין זרעו כלה מיירי ואפ״ה מותר ושמע מינה גידולי היתר מעלין את האיסור ולעולם מהא פשטה: וקא פריך עלה דלמא מהא לא תפשוט דבמדוכנין קא מיירי ושמא כלו כשהן נידוכין דליתא לעיקר בעין שהוא מתכוין לכותשן כדי שיהו בטלין: תריך הא לא מלית אמרת דחשוד על השביעים קתני. וכיון דחשוד הוח לא משגח ליה להאכילן נידוכים

דגידולי היתר מעלין את האיסור: אמרי ילדה שסבכה בזקנה וכו׳ אסור ולרבי יונתן דאמר לעיל נשם בלל שנטעו **ודלמא בהערובה.** שמעורבין אותן חסיות בין שאר ירקות של היתר ואוכלן על ידי תערובת משום הכי שרי הואיל דליתיה לעיקר בעין אבל אי איתיה (כ) כגון בעיא דישמעאל אמרי׳ דאין גידולי היתר מעלין את האיסור: לא סלקא דעסך המנכש קסני. באותו מין שמנכש עמו אוכל ולעולם פשטינא מהא דגידולי היתר מעלין את האיסור והואיל דאוקימנא דגדולי היתר מעלין את האיסור לימא תיהוי תיובתא דרבי יוחנן ורבי יונתן דאמרו אין מעלין: הואיל ואיסורו על ידי קרקע. דכתיב ושבתה הארץ (ויקרא כה): בטילחו נמי על ידי קרקע. כי רבו גידוליו על עיקרו אבל ערלה דמיירי בה רבי יוחנן שאין איסורו אלא בשנים וכלאי הכרם אינה אוסרת מחמת קרקע אלא מיני תערובת זרעונין אוסרין מש"ה אין בטילתן

ומעשרן ודחי. ולח דמחי דודחי כותי לח הפריש מעשר מהן

כלל: רשב"א אומר כו'. טעמיה דנפשיה קאמר: אם ישראל חשוד

על השביעית. שחשוד שנוטע חסיות שביעית בשמינית (ה) ישראל

מעשר מן המעשר דהיינו תרומת מעשר חרעה בקרקע כשאינה מעושרת: והרי היא לעשרה ליטרין. עם התוספת והעיקר שרבו גידוליו כ״כ: חייבת במעשר. כל (a) עשר ליטרין: ובשביעית. נמי ששביעית נוהגת בהן שהרי הוא כדגן מעושר בעלמא שזרעו חייב בכל: ואותה ליטרא. שזרע בן לוי כשאינה מעושרת אע"פ שעישרה עכשיו לריך לעשרה פעם שניה תרומת מעשר שהניח הלוי אשחקד שלא הפריש ממנה שבדין הוא שלא ישתכר בכך שזרעה כשאינה מעושרת: **ומעשר עליה ממקום אחר**. מפירות של אשתקד. וזהו ממ״א ולא מפירות של שנה זו שאין מעשרין מן החדש על הישן. לישנא שאחרינא ממ״א לא ידעינן מ״ר: **לפי השבון.** יעשר הליטרא שהניח אשחקד. אלמא דאין בטילמה ע״י קרקע דאע״ג שטורעה חייב בתרומת מעשר וק׳ לר׳ אמי דפשיטא ליה דגדולי היתר מעלין את האיסור דהא חזינן הכא דחייב להפריש מעשר של אותה ליטרא לפי חשבון: תריך בותאי לא הוה מקיליטן במשוד: כי קאמר ר"ש בדבר שורעו כלה. כגון מכואה אבל בצל דישמעאל דאין זיעו כלה לא מכטלין גדולין אמ העיקר: הלוף. מין קטנית הוא ואין זיעו כלה: ודלמא במדובגין. שדרכן וערכן עם פירומיו ובטלין בנותן טעם: חשוד

ל המנכש עם הכותי בחסיות אוכל מהן אכילת עראי ומעשרן ודאי רבי שמעון בן אלעזר אומר אם ישראל חשוד על השביעית למוצאי שביעית מותר למימרא דגידולי היתר מעלין את האיסור ודלמא בדבר שזרעו כלה הא תניא אלו הן חסיות כגון הלוף השום והבצלים ודלמא במדוכנין חשוד על השביעית קתני ודלמא בתערובת המנכש קתני לימא תיהוי תיובתיה דרבי יוחנן ודרבי יונתן אמר רבי יצחק שניא שביעית הואיל ואיסורה ע"י קרקע במילתה נמי ע"י קרקע הרי מעשר דאיסורו ע"י קרקע ואין במילתו על ידי קרקע דתניא אלימרא מעשר מבל שזרעה בקרקע והשביחה והרי היא כעשר ליטרין חייבת במעשר ובשביעית ואותה

לימרא מעשר עליה ממקום אחר לפי חשבון

המנכש. מלקט עלין יתרים: בחסיות. מפרש לקמן דחסיות בחסיות. מפרש לקמן: אוכל מהן עראי. כמו שאר טבל גמור: דבר שאין זרעו כלה כגון הלוף והשום והבללים: אוכל מהם עראי. ולא חיישינן שמא קודם שזרעם הוטבלו למעשר דכיון דמעשר דידהו מדרבנן בעלמא הוא לא חיישינן להכי ועוד דכיון דקים לן בהאי

כותי שלא עישר כדקתני ומעשרן ודאי מסתמא לא באו לידי גורן גי מחסיות אלא בשביל מעשר. כך נראה בעיני: ומעשרן ודחי. דקים לן ביה שלא עישר: למולאי שביעית מוסר. לאכול אותן עלין שגדלו בשמינית דודאי גידוליהן רבין על עיקר איסור המעורב בהן. ואחרים פרשו בדקים לן דהכי הוא ואין צורך: ודלמא בתערובת. כלומר שנתערבו מאיליהן אחר כך בחסיות אחרות: המנכש קסני. ובעוד שהוא מנכש משמע שתולש ואוכל אף על פי שאין כאן תערובת: ודלמה במדוכנין. שטוחן חסיות הללו קודם שנטען: חשוד קחני. ולא טרח בהכי. הלכך אפשיטא לה בעיין דאתו גדולין של שמינית ומבטלין עיקר של שביעית: לימה סיהוי סיובסיה דרבי יוחכן ורבי יונתן. דרבי יוחנן דאמר לעיל [מ:]

בכרם אע"פ שנעקר הכרם אסור אלמא סבירא להו דאין גדולין מעלין את העיקר: שניה שביעים הוחיל וחיסורה על ידי קרקע. כדכתיב ושבתה הארץ" בטילתה על ידי קרקע מה שאין כן ערלה דחסרון זמן גרם לה איסורא וכלאים נמי תערובת הוא דקא גרים: חייבת במעשר. היינו מעשר מן המעשר שהיתה חייבת בו קודם שזרעה ולא בטלה דפטירי בשביעית משום דהפקרא נינהו: ונשביעית. שלריך לבער את הכל קודם זמן הביעור: ואותה ליטרא מעשר עליה ממקום אחר. מעשר מן המעשר אבל מיניה וביה לא דכיון דליטרין דתוספת פטירי הוה ליה מן הפטור על החיוב: מעשר

נמותם התחומות שנולם בשביעית ואם כן על כרחך ההיתר משום ה' שדותיו דגידולין: לימא תיהוי תיובתא דרבי יוחגן ורבי יונתן. דמתרי לעיל גבי ילדה שסיבה בזקנה וגבי בצל שנטעו בכרם דגידולי הימר אינם מעלין האיסור: אבר רבי יצחק שאני שביעית הואיל ואיסור על ידי קרקע בפולה גפי על ידי קרקע. כלומר שביעית הימרו ואיסורו מלוי על ידי קרקע ואין המרם גידולין מלוי במעשה האים די מתיא שמינית הם הימר אבל לעיל בהך דילדה שסיבה בזקנה ההימר מלוי

מין התרמ גידונין מגוי במעסה החדם דכי חתים שתינית הם היתר חבב נעני בהך דינדה שקיבה בזקנה ההיתר מגיד במעסה החדם שסבכה ודמי למבטל איסור במחלה אבל שבישית ממילא משמרין גידולין למולאי שבישית וכן בהך דרכי יונמן דבלל שנטעו בכרם ונעקר הכרם ההיתר בא על ידי שנעקר הכרם ולכך לא מגטלת היתר לאיסור: והרי שעשר דאיסורו על ידי קרקע ואין התירו על ידי קרקע דמניא ליטרא מעשר טבל שנטעה והרי היא כעשר ליטרים חייבת במעשר ובשביעית ואותה ליטרא מעשר עליה לפי חשבון היתה טבולה לבחותה מעשר כלומר שהיא של מעשר ראשון והרי

בעיל: (ג) ד"ה

ושלימים מאכילן ולעולם תפשוט מינה מה שהול מוכר: אם היה ישראל חשור על השביעית. ויש לחוש שמל ע"י קרקע: **הרי מעשר וכו' ליטרא מעשר טבל.** ליטרא של טבל שהורם ממנו תרומה ומעשר ראשון אבל גבי לוי הוי טבל דאכתי לא תרם ממנו אורחא דמילתא נקט שביד חשודים נמנאים פירות שביעית דאי הוה אסרינן

בתני. בשלם הימר והדר מעשר הרבי יותנן הממרי של הימר מוסור: והרי מעשר הרבי יותנן הממרי שלומה ליטרא מעשר של שנטעה והרי היא פעשר לשבו מעשר וגידולין מבל גמור:

בתני בשלחה ליטרא מעשר שליה לפי שלוחה ליטרא מעשר וגידולין מבל גמונה מעשר הדרבי יותנן מאומה ליטרא מעשר הדרבי יותנן בשלחה מעשר ובשניעית האואר בשלחה במי על ידי קרקע בשילחה במי על ידי קרקע הוא. דאורע אלה ממוקר: לישרא מעשר שבל. מעשר לאין גידולין מעלין אח הפרט לא חשביען להוא מעשר הדרב על הואר מעשר שבל. מעשר הדרם לעבלה על ידי שקבה מתנה הרומת מעשר הדרם מעשר שבל. מעשר בשלחה על ידי קרקע. במתמברצן מתולא גדולין מן העיקר: לישרא מעשר שבל. מעשר באל מוני מור מעשר ואידולין מעלי אחר הדרם לעבלה ולמרי ממנה מרומה מעשר שבל. מעשר באלה על פי שאותה לישרא הופרש ממנה מרומה מעשר הדרם לעבלה ולמין למבלה למרומת מעשר הדרם לעבלה למרומת מעשר הדרן על פי שחייבנוה כדין עבל להפריש עליה סרומה מעשר הדרן מתולה בדולין על הפריש עליה מרומה ומעשר היינו מדכנן בעלחא לתותלה בדולין ממילה: בדולים לעבלה לתרומת מעשר הדרן על פי שחייבנוה כדין עבל להפרים עליה בייע מדרבן בעלחא לתותלה בדרולין ממילה: